

Diplomantka Kristýna Cvejnová:

Vážená komise, dovoluji vám představit diplomantku Kristýnu Cvejnovou a zadání její diplomové práce:

1. Restaurování kamenné sochy Alegorie Ohně ze Státního zámku Ploskovic.
2. Restaurování sochy sv. Antonína ze štuky z depozitáře Muzea Prahy.
3. Restaurování drobné alabastrové sošky z depozitáře Národního Muzea.
4. Teoretická práce – „Vápenná pojiva v restaurátorské praxi pro doplňování štukových a kamenných soch“

Kristýna Cvejnová vstupuje na Akademii výtvarných umění se záměrem studovat obor restaurování kamenných soch. Během studia se zaměřuje na rozšíření specializace v oboru restaurování soch ze štuky a alabastru.

Studentka v průběhu studia realizuje ročníkové zadání ve standardní kvalitě, a v přijatelném rozsahu vzhledem k jejím možnostem a schopnostem. Nad rámec školních zadání se věnuje práci v rámci letní praxe, kdy se částečně podílí na znovuoobnovení barokní kaple na Zličíně. Dále přispěla dílčím způsobem na realizaci obnovy pláště vitrážovny v Okrouhlé u České Lípy. Účastnila se ateliérové soutěže výzdoby barokní kaple v Království u Šluknova na téma „Kristus Trpitel“. Za zmínku také stojí účast v ateliérové soutěži na doplnění a návrh chybějícího sousoší na Mariánském sloupu na Staroměstském náměstí v Praze „Souboj Anděla s Dáblem“. Při této realizaci se setkává s novými technologickými postupy při práci s terakotou, které dále využívá při následujícím studiu.

Do diplomového ročníku posluchačka vstupuje se všemi uzavřenými studijními úkoly z předchozích semestrů a se zájmem přijímá celkově velmi náročné diplomové zadání.

Restaurování Kamenné sochy „Alegorie Ohně“ začíná prováděním restaurátorského vizuálního průzkumu na zámku v Ploskovicích s dostatečným předstihem v rámci povinností k NPÚ a k městskému úřadu v Ústí nad Labem, pod který tato zapsaná kulturní památka spadá. Vypracovává podrobný restaurátorský záměr, který je následně po několika vzájemných konzultacích dokončen a předložen ke chválení. Podpůrné práce průzkumu jsou doloženy laboratorními výsledky, které specifikují historické složení povrchových úprav a různých spíše neodborných zásahů. Po půl roční přípravě práci se dostává k samotnému procesu restaurování, které je ovšem podmíněno provedením zkoušek čištění přímo na zámku v Ploskovicích. Žádosti je vyhověno a po několika pracovních dnech je restaurátorský záměr doplněn o požadované poznatky, které vedou ke specifikaci restaurátorského záměru, který je následně schválen a je tedy možné sochy připravit k transportu. Dne 10.12. začínají aktivní přípravy a práce na převezení soch do ateliéru restaurátorské školy Akademie výtvarných umění v Praze. Přeprava a instalace všech tří soch byla provedena velmi šetrně a profesionálně. Po dokončení adjustace byly zahájeny důkladné práce etapy čištění a odstraňování druhotných vrstev nátěrů, cementových šliků a sádrovcových krust. Tento technologický proces byl střídán etapou důkladné konsolidace a injektáže. Oba technologické procesy a postupy se vzájemně prolínaly a střídaly, dokud nebylo dosaženo požadovaného výsledku. Tento systematický a pozvolný restaurátorský proces protáhla etapa plastického doplnění, která měla významný support v přípravě široké škály vzorků různých směrů.

Vzhledem k tomu, že sochy budou dále prezentovány v interiéru zámku bylo přistoupeno k doplnění na bázi hydraulického vápenného pojiva a minerálního plniva s minimální příměsí syntetických hlinek. Doplnění bylo podpořeno v pouze nezbytně nutných partiích tak, aby byla dostatečně rehabilitována chybějící hmota originálu sochy a zároveň, aby byla dochována autenticita povrchu díla včetně všech erozivních důsledků, které povrch sochy po staletí ovlivnily. Nejvýznamnější tak byl doplněk v obličejové části, doplnění pravé ruky předloktí s pochodní. Velký rozsah plastického doplnění obnášelo také doplnění plamene vedle levé nohy. Realizace všech těchto doplňků vyžadovala dostatečnou restaurátorskou znalost, sochařskou zkušenost a zručnost. Jako podpůrný a studijní materiál byly vyhotoveny modelační práce zmíněných doplňků v sochařské hlíně. Portrét diplomantka vytvořila v plné formě a následně jej převedla do sádry. Na základě tohoto vyhotovení můžeme lépe nahlédnout na představu diplomantky o původním plastickém vyhotovení portrétu, ale také je dokladem o její sochařské dovednosti a znalosti, které dokáže uplatnit v etapě plastického doplnění. Celkovou etapu plastického doplnění diplomantka pojednává barevnou retuší. Diplomantka tak obě etapy jak plastického doplnění, tak plastické retuše kombinuje vzájemně kombinuje a směřuje tak k celkovému uzavření restaurátorského procesu. Samotné dokončení restaurátorských úkonů však budeme moci považovat až po převozu zpět na původní místo v prostorách Státního zámku Ploskovice, kde bude socha adjustována na kamenný podstavec ze 60 let minulého století, jehož proporci a celkovou podobu by stálo za to přepracovat. Celková práce je podložena podrobnou dokumentací restaurátorského procesu včetně potřebných odborných průzkumů za supportu bohaté fotografické dokumentace. Za povšimnutí stojí také historické upřesnění vzniku díla, samotné autorství a původ lokality horniny. Celkový restaurátorský proces probíhal za pravidelných kontrolních dnů za účasti zástupců památkové péče Bc. Kateřiny Hladíkové, Mgr. Terezie Bednářové a zástupců majitele paní Mgr. Reginy Zajícové z krajského úřadu v Ústí nad Labem.

Dalším zadáním bylo restaurování sochy sv. Antonína z niky zaniklého domu na Jungmanově náměstí na Praze 1. Zde diplomantka uplatňuje své znalosti a dovednosti v oboru. Vypracovává celkový restaurátorský záměr a provádí vizuální průzkum. Na základě odebraných vzorků a výsledkům laboratoře AVU, má jednoznačné a zřejmé podklady k podstatě celkové realizace restaurátorského procesu. Celkový restaurátorský proces diplomantka řeší pravidelnými konzultacemi za účasti zástupců majitele Muzea Prahy a za účasti pedagogů restaurátorské sochařské školy. Za podstatné je označeno řešení celkové otázky statiky sochy a následné přepracování osazení originálních fragmentů obou chodidel ve vztahu k podstavci a samotné kompozici sochy. Diplomantce se daří obě chodidla vypreparovat od celku. Následné ošetření, zpevnění a osazení vůči originálu diplomantka suverénně a samostatně bez pochybností osazuje a připojuje k celku. Dále pracuje s plastickým doplněním drapérie a celkového tvaru podstavce sochy. Zde pracuje s připravenou směsí vápenného pojiva a minerálního plniva s příměsí syntetického pigmentu. Postupně ladí finální podobu plastických doplňků. Mezi ně patří doplnění levé ruky Ježíška a pravé ruky sv. Antonína. V ruce mohl být osazen atribut lilie, ale z historických dostupných fotografií toto není zřejmé. Doplnění ruky Ježíška a sv. Antonína, mělo být nejen reverzibilní, ale snadno odejmutelné, což bylo podmínkou realizace tohoto diplomového zadání.

Dalším zadáním diplomové práce je alabastrová soška dívky s holubicí znázorňující Pannu Marii jako nevěstu Ducha svatého, zásadním defektem této subtilní sošky byla nevhodně přisazená a přilepená hlava. Diplomantka začala práci podrobným restaurátorským průzkumem, odebírá vzorky z místa druhotně lepeného spoje a tmelu, soška je focena v RTG. Po vyhodnocení průzkumu se zabývá odstraněním nevhodného lepu hlavy, jedná se o velmi sofistikovanou a zdlouhavou práci, při které je zapotřebí velké trpělivosti. Pečlivě se věnuje delikátnímu čištění povrchu díla a hledá řešení vhodného sesazení hlavy a těla. K tomuto osazení použila dřevěný čep. Po nanesení plastického doplňku v partii krku, je sošce navracena původní modelační kvalita. Pro vhodnou a bezpečnou prezentaci tohoto výtvarného díla navrhuje a vytváří dřevěný soklík.

Teoretickou práci na téma „Vápenná pojiva v restaurátorské praxi pro doplňování štukových a kamenných soch“, zpracovává systematicky v průběhu akademického roku a stává se tak supportem její samostatné profesní práce. Dokumentuje a popisuje pojiva, jejich historické a současné technologické postupy a dokládá příklady jejich užití v restaurátorské praxi. Postupně rozsah zvětšuje a doplňuje o vlastní zkušenosti a nabyté znalosti z průběhu diplomové práce. Vytváří škálu vzorků, které zkoumá a vzájemně porovnává ve vztahu k použitému pojivu. Poznatky rozšiřuje o probarvování pigmenty, pozoruje samotné schnutí a zrání směsí které následně hodnotí z hlediska samotného opracování. Specifikuje jednotlivé směsi a porovnává vhodnost jejich užití v konkrétních případech v restaurátorské praxi.

Velkým nasazením diplomantka pracovala na všech zadáních diplomového úkolu, které realizovala usilovně v průběhu zimního a letního semestru akademického roku 2025-2026. Pravidelnými konzultacemi si ujasňovala prvotní záměr celkového restaurátorského procesu a všechny odborné práce vykonávala samostatně. Kristýnu Cvejnovou vnímám jako studentku, která se usilovně vyrovnává s novými obzory a limity, které v rámci realizace diplomové práce rozšiřuje a posouvá. Vytváří si tak osobní prostor se základy budoucího restaurátora.

Výsledek diplomové práce hodnotím známkou velmi dobře.

V Praze dne 2.6.2026

MgA. Jan Kracík

